

STRIJD TEGEN ANTIBIOTICUMRESISTENTIE BIJ DIEREN IN BELGIË

Het einde van het eerste antibioticumconvenant 2016-2020 wordt gekenmerkt door het ruimschoots behalen van de reductiedoelstelling voor het gebruik van met antibiotica gemedicineerde voeders. Ook het totale gebruik van antibiotica en het gebruik van de kritisch belangrijke antibiotica daalde sterk tussen 2011 en 2020. Toch worden de vooropgestelde doelen hier niet behaald, aangezien in 2020 het totale gebruik niet verder daalde en het gebruik van de kritisch belangrijke antibiotica zelfs sterk steeg ten opzichte van 2019. De betrokken overheden en de betrokken partijen tonen door de ondertekening van een nieuw convenant voor de periode van 2021-2024 hun ambitie om in het kader van de strijd tegen antibioticumresistentie verder samen te werken richting een verminderd antibioticumgebruik.

Om antibioticaresistentie te verminderen is het van het grootste belang om niet meer antibiotica te gebruiken dan noodzakelijk. Dit kan door in te zetten op preventieve maatregelen. De overheid en de sectorpartners van het [antibioticumconvenant 2016-2020](#), legden drie reductiedoelstellingen vast ten opzichte van 2011. Het einde van het antibioticumconvenant wordt gekenmerkt door het ruimschoots behalen van de reductiedoelstelling voor het gebruik van met antibiotica gemedicineerde voeders. Ook het totaal antibioticumgebruik en het gebruik van kritisch belangrijke antibiotica kon tussen 2011 en 2020 sterk worden gereduceerd, maar de vooropgestelde doelen werden niet volledig bereikt.

Reductiedoelstellingen en samenvatting van de resultaten in 2020

	<i>Doelstelling AMCRA en antibioticumconvenant 2016-2020 ten opzichte van 2011</i>	<i>Resultaat 2020 ten opzichte van 2019</i>	<i>Totale reductie in 2020 ten opzichte van 2011</i>
1) Totaal antibioticumgebruik	- 50 % (tegen eind 2020)	+ 0,2 %	- 40,2 %
2) Gebruik kritisch belangrijke antibiotica	- 75 % (tegen eind 2020)	+ 32,1 %	- 70,1 %
3) Gebruik met antibiotica gemedicineerde voeders	- 50 % (tegen eind 2017)	+ 4 %	- 70,4 %

Ten opzichte van 2019 stabiliseerde het totale gebruik van antibiotica in 2020, terwijl het gebruik van met antibiotica gemedicineerde voeders licht steeg. Toch wordt hiermee ten opzichte van 2011 een afname in het totale gebruik van antibiotica met een goeie 40 % bereikt en ook meer dan 70 % reductie in het gebruik van met antibiotica gemedicineerde voeders. Het gebruik van de kritisch belangrijke antibiotica nam met 32,1 % toe ten opzichte van 2019 te wijten aan een stijging in het gebruik van de fluoroquinolones bij vleeskippen. Het terug in voege treden van de artikelen over het gebruik van de kritisch belangrijke antibiotica bij dieren in het koninklijk besluit van 21 juli 2016 zal hopelijk terug voor een daling zorgen in hun gebruik vanaf 2021.

De resultaten werden gepubliceerd in het [BelVet-SAC rapport](#).

“Niet alle indicatoren tonen een negatieve trend”, benadrukt Fabiana Dal Pozzo, coördinatrice van AMCRA. “Het gebruik van colistine, een antibioticum gebruikt als laatste redmiddel bij multiresistente infectie bij mensen, toont een continue afname in de diergeneeskunde. Sinds 2012 is er een reductie in gebruik met 71,3 % (- 11, 3% ten opzichte van 2019).” De registratie van het gebruik van antibiotica op het niveau van de veehouderijen, uitgevoerd door dierenartsen via het datacollectiesysteem Sanitel-Med of via derde systemen, en de daaropvolgende benchmarking laten veehouders en dierenartsen toe om zichzelf te evalueren en geschikte corrigerende maatregelen toe te passen. De

resultaten worden ook per diersector opgevolgd. Een samenvatting van deze resultaten is terug te vinden in het [publiek rapport van 2016-2020](#).

Een positief geluid komt ook uit de monitoring van de antibioticumresistentie: de dalende trend in het aantal multiresistente *E. coli* stammen afkomstig van dieren zet zich voort in 2020, net zoals de daling in antibioticumresistentie tegen kritisch belangrijke antibiotica.

De federale overheid en sectorpartners zijn zich bewust van de verder te leveren inspanningen. Daarom ondertekenden ze begin 2021 een nieuw Antibioticumconvenant 2021-2024, met nieuwe reductiedoelstellingen en engagementen van de sector en de overheid.

De overheid nam aanvullende stappen, gecoördineerd door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, om een nationaal One-health actieplan en beleidsstructuur op touw te zetten in de strijd tegen antibioticumresistentie (NAP AMR). Dit plan wil de samenwerking tussen de humane, dierlijke en milieusector bevorderen, en ook tussen de diverse federale overheidsdiensten en deelstaten. Voor de dierlijke pijler voorziet het plan strategische en operationele doelstellingen, waaronder ook deze gedefinieerd in de Visie 2024 van AMCRA en het Antibioticumconvenant 2021-2024 geïntegreerd zijn.

De overheid, AMCRA en alle betrokken organisaties betreuren dat de dalende trend in antibioticumgebruik van de voorbije jaren niet werd verder gezet in 2020 en dat op het einde van het eerste Antibioticumconvenant niet alle doelstellingen volledig werden behaald. Toch blijft het belangrijk om te benadrukken dat er al heel veel vooruitgang werd geboekt. De nieuwe doelstellingen, waaronder een reductiepad per diersector (varkens, pluimvee en vleeskalveren) laten toe om de positieve dynamiek die werd gecreëerd te versterken en om toekomstige initiatieven te ontwikkelen die toegepast zullen worden in de voedselproducerende diersectoren en bij gezelschapsdieren. Alle diersectoren zijn zich bewust van de problematiek en bereid om extra inspanningen te leveren om het antibioticumgebruik verder te doen dalen door de inzet van preventieve maatregelen en door voorzichtig met antibiotica om te springen. Zo moet in het belang van de gezondheid en het welzijn van dieren en mensen een verdere daling in antibioticumresistentie bekomen worden de komende jaren.

Het "Antibioticumconvenant tussen de federale overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende het verantwoord gebruik van antibiotica in de dierlijke sector in de strijd tegen antibioticumresistentie" voor de periode 2021-2024 werd ondertekend door de federale overheid, vertegenwoordigd door de Ministers van Volksgezondheid en Landbouw, de sectororganisaties [pharma.be](#), [ABS](#), [BFA](#), [Boerenbond](#), [FWA](#), [Landsbond Pluimvee](#) en [VEPEK](#), de dierenartsenverenigingen [UPV](#), [VeDa](#) en [SAVAB-Flanders](#), de gewestelijke raden van de Orde der dierenartsen ([NGROD](#) en [CRFOMV](#)), de dierengezondheidsverenigingen [ARSIA](#) en [DGZ](#), de lastenboekbeheerders [Belbeef](#), [Belplume](#), [Belpork](#), [BVK vzw](#), [Codiplan](#), [MilkBE](#), [AB Register](#) en het [AMCRA](#). Een samenvatting van de resultaten en de activiteiten van het antibioticumconvenant 2016-2020 kan worden gevonden in de publieke rapporten op [www.amcra.be](#) en [www.favv.be](#).

Meer informatie

Dr. Fabiana Dal Pozzo – coördinatrice van AMCRA
0479 56 04 20
e-mail : fabiana.dalpozzo@amcra.be

Prof. Dr. Jeroen Dewulf – Voorzitter van de Raad van Bestuur van AMCRA
0476 49 70 40
e-mail : jeroen.dewulf@ugent.be

AMCRA is het Kenniscentrum voor antibioticumgebruik en -resistentie bij dieren in België. AMCRA heeft als missie 1) voorkomen van antibioticumresistentie om volks- en diergezondheid en dierenwelzijn te vrijwaren, 2) streven naar een rationele reductie van antibioticumgebruik en een duurzame antibioticabeleid in de diergeneeskunde in België, 3) analyseren, communiceren en sensibiliseren. Voor meer informatie: www.amcra.be

Het “Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector” werd ondertekend op 30 juni 2016 door de Federale Overheid, vertegenwoordigd door de Ministers van Volksgezondheid en Landbouw, de sectororganisaties pharma.be, ABS, BFA, Boerenbond, FWA, de dierenartsenverenigingen UPV en VDV, de dierengezondheidsverenigingen ARSIA en DGZ, de lastenboekbeheerders Belbeef, Belplume, Belpork, BVK vzw, Codiplan, IPW IKM/QFL/QMK en het AMCRA. Een samenvatting van de resultaten en de activiteiten van het AB Convenant kan gevonden worden in de publieke rapporten op www.amcra.be en www.favv.be.